

in Gods hand tot zijn bekeering, en... ze heeft hem toch lief. Als hij er niet is, voelt ze zich eenzaam in het prettigste gezelschap. Als hij komt, is het haar, alsof alles heerlijk wordt en haar hart vliegt hem tegen....

Wat zal zij doen?

De morgenzon schijnt, en de bloemen bloeien, de vogels zingen.

Waarom zou ze niet genieten van haar jonge leven? Waarom zich niet overgeven, gelukkig in zijn liefde? Eén woord van haar en heden nog is ze zijn gelukkige verloofde.

Maar....

Vader heeft haar ernstig aangezien; moeder heeft gezegd: „Kind, vraag God om raad en denk er aan, dat je ouders zoo'n verloving niet kunnen goedkeuren.”

Vraag God om raad.

Nog staart ze naar buiten, maar straks, straks knielt ze neer. De zonnestralen omspelen haar en goudig glanst haar blonde haar.

Mooi is ze, nu ze haar ernstig gezichtje opheft, om met God te spreken.

Kon hij haar zóó eens zien.

Hij wacht op haar antwoord, dat heden komen zal.

Wat zal het zijn? Ja of neen?

Het is reeds beslist.

Nu is het beslist, nu ze neerknielt om te bidden, want dat bidden is immers niets als een smeekend vragen: Geef mij kracht, om Uw wil te doen.

O, dat gebed gaat in tegen vleesch en bloed en een diepe zucht ontperst zich aan haar boezem, maar toch, de oogen vol tranen, fluisteren straks haar lippen: Uw wil geschiede.

Zij heeft, biddend, de overwinning behaald.

K.

Zullen wij tegenover onszelf eens héél waar zijn? De ontdekking, die wij gedaan hebben, willen we vooreerst nog niet aan anderen vertellen; wij willen, in onze groote ontroering, alleen daarvan maar spreken tegen onszelf.

Weet ge, welke ontdekking we gedaan hebben? Gij en ik? Dat we eigenlijk niet dienen willen.

O, langen tijd hebben we 't onszelf wijs gemaakt, dat we 't wel wilden, maar niet konden.

Maar nu....

„Ik wil wel, maar ik kan niet.”

Zullen we eens héél waar zijn?

We hadden er volstrekt geen lust toe, het werk te doen, dat van ons gevraagd werd. We waren er te lui voor.

„Wil je lid worden van de meisjesvereniging?”

„Ik wil wel, maar ik kan niet.”

„Waarom niet?”

„Och, ik voel mij bij die andere meisjes niet thuis. Ze komen uit een heel andere omgeving. Ik heb er niets aan. Hun lectuur is anders; ze stellen belang in andere onderwerpen; ze zijn zoo....”

„Eigenlijk staan ze een beetje beneden u, nietwaar? Gij zult dat niet zoo zeggen, maar dat is uw bedoeling. En nu stelt ge 't voor, alsof gij lid van een meisjesvereniging zoudt willen worden, om in de eerste plaats iets te ontvangen, maar gij moet lid worden, om te dienen. En dáár zijt ge te lui voor.

Kom gij met uw grootere ontwikkeling eens bij die andere meisjes; help ze en leer ze. O, niet zoo vriendelijk-nederbuigend, maar met de gedachte, dat gij ook van hen nog wel eens iets leeren kunt. Misschien staan zij zooveel flinker tegenover het leven als gij, kunnen ze zich gemakkelijker door allerlei moeilijkheden heenslaan, pakken zij de zaken practischer en doeltreffender aan.

Maar gij moet met *geven* en *dienen* beginnen. Ze zijn u niet beschaafd genoeg? Deel hen dan mee van uw beschaving, geef ze eens aanleiding om uit hun klein gedachtenwereldje uit te komen, laat ze eens profiteeren van de kennis, die gij hebt opgedaan. Gij moet er genoeg in leeren vinden, anderen te dienen.”

„Ik wil wel, maar ik kan niet.”

„Waarom niet?”

„O, ik ben lang niet knap genoeg.”

Een ander moest u eens zeggen, dat ge dom waart. Wat zoudt ge opstuiven. Waarom zult ge nu op uw vereniging eens geen onderwerp behandelen? Ge kunt het niet? Dat doet valsche nederigheid u zeggen. Gij wilt niet uitblinken? O, ja, dat wilt ge wel, als ge 't maar zóó kunt doen, dat uw opzet niet te veel in het oog valt.

Maar gij moet gewillig wezen, om te *dienen*. Als ge dát maar zijt, dan ja, dan wilt ge alles wel aanpakken. Dan komt het met die valsche nederigheid ook wel in orde. Dan zijt ge blij, dat ge voor anderen iets moogt doen.

Wie dienen wil, moet, ja, nederig worden op de rechte wijze. Dienen is een kunst, die niet gemakkelijk te leeren is en waar zonder het toch niet kan, 't zij thuis of onder vreemden.

De dienst thuis is soms zeer moeilijk. Wat een zelfoverwinning kost het, de minste te zijn en het werk te doen, dat even goed of beter door een

zuster kon worden gedaan. Wat een volharding is er noodig, om met nauwgezetheid die kleine werkjes te vervullen, die elken dag weer komen. Welk een vergevensgezindheid vordert het, hem of haar een dienst te bewijzen, die juist onwillig bleek, om iets voor ons te doen.

Komt er dan een vreemde binnen, ja, dan valt het ons wel gemakkelijk, vriendelijk en dienstvaardig te schijnen. We zijn gereed, een stoel aan te schuiven, terwijl we voor een paar oogenblikjes niet zagen, dat moeder wachtte, tot wij met een stoel voor haar kwamen aandragen.

We spreken druk met een vriendin, terwijl het ons pas nog o zooveel moeite kostte, een paar woorden te zeggen op een vraag van broer of zuster.

Dienen we dan die vreemden? Neen, maar het is ons alleen om onszelf te doen; wij willen den naam hebben, dat we vriendelijk en hulpvaardig zijn, vroolijk en opgewekt.

We doen, of we anderen dienen, maar we dienen eigen lief en dierbaar persoontje.

't Ware dienen leeren we bij Hem, die kwam, niet om gediend te worden, maar om te dienen.

Wat is dat een bekende waarheid; wij hebben 't zoovaak gehoord, het maakt geen indruk meer op ons. Maar dan, als Jezus ons dierbaar geworden is, *onze* Meester, dien wij dienen willen, wordt het wel anders. Hij leert ons, onszelf te verloochenen en Hij brengt ons tot de erkenning, dat wij eigenlijk niet *willen* dienen. Die erkenning moet er zijn, want dan eerst wordt in ons hart de bede geboren: Laat mij, lieve Heiland, U dienen ook in mijn werk voor andere menschen.

* *

Wat is nu meisjesdienst? Is er een speciaal werk, dat meisjes doen kunnen?

In „Leven en Werken” schreef Jetske S. Faber over „Vrouwenarbeid in Amerika”.

O.a. vertelt ze van het maatschappelijk werk, dat de Woman's League onderneemt. Dat maatschappelijk werk omvatte tijdens den oorlog vooral het oprichten van clubs voor soldaten en mariniers.

„Zoo druk werden deze bezocht, dat een club in San Francisco op een enkelen dag 3000 bezoekers had.”

„In elke stad waar een club gevormd werd voor soldaten en zeelui werd tevens een cantine opgericht, waar maaltijden verstrekt werden, maar dat was niet alles, ook aan de voornaamste stations en in de plaatsen waar oorlogsindustrie massa's werklieden heentrok, werden zij opgericht. Behalve de kok, die gesalarieerd wordt, bestaat het geheele personeel uit vrijwillige krachten. De cantines be-

druipten zichzelf en verstrekten tegen de laagst mogelijke prijs een voedzamen maaltijd.”

Mrs. J. J. Broes van Heekeren, een Amerikaanse met een Hollander gehuwd, was voorzitter van de Brooklyn cantines en had een staf van twee duizend jonge vrouwen en meisjes onder zich, die de jaren van den oorlog hun tijd en kracht gaven aan dit werk en ik kan niet nalaten eenige regels over te schrijven uit haar jaarverslag.

„Toen het cantinewerk geopend werd in Mei 1917 was het een kwestie van spoedig hulp verlenen en vaak werden wij 's nachts of bij het kriecken van den dag gewaarschuwd om vertrekkende troepen met een ontbijt te voorzien. Maar behalve nu die doortrekkende troepen zagen wij een nuttig werk voor ons in het verzorgen van die talloze mannen, die ver van huis, en onbekend met de groote stad aan allerlei verzoeken en moeilijkheden blootstonden. Die mannen aan voedzame maaltijden en gepaste uitspanning te helpen was onze plicht en als voorzitter ben ik wel recht trotsch op de vrouwen, die met zoo'n groot gevoel van verantwoordelijkheid hun geholpen hebben.

De cantine van Marine Bassin zorgde voor 10.000 maaltijden per maand en werd zeer gewaardeerd. De cantinemeisjes vonden, toen ze er kwamen, een verwaarloosd lokaal. Ze poetsten, schrobden, verzamelden geld en grondstoffen, zorgden voor gordijnen en lieten alles frisch opschilderen. De deur stond altijd open voor de „jongens”.

Uit dit belangwekkend artikel, waaruit we nog wel meer zouden willen aanhalen, blijkt, welk een invloed ten goede de vrouw, het meisje, kan uitoefenen, juist door haar speciale vrouwelijke eigenschappen.

Ten Kate zong eens van de vrouw:

Meest op d'achtergrond van 't leven
is *haar* schouwtooneel bereid,
In uw liefelijke scheemring,
dienende Bescheidenheid.”

Alles goed en wel, maar de man heeft daar toch maar gebruik van gemaakt, om de vrouw in een hoekje weg te stoppen.

Natuurlijk heeft zich dat gewroken en 't gevolg is geweest, dat heel dikwijls mannelijke hardheid schipbreuk leed, waar vrouwelijke zachtheid behoud had kunnen schenken.

De oorlog moest komen en daarmee, als een openbaring, het feit, dat heel ons leven, ons huuselijk, ons maatschappelijk, ons kerkelijk leven, de vrouw niet kan missen. Mannen hebben den soldaten een tehuis geschonken, een tehuis met orgel en dampel en sjoelbak, maar o, wat is het gewaar-

deerd, als een vrouw dat tehuis wilde maken tot een thuis. Dat kan een afgejakkerde tehuis-moeder niet doen; dat kan geschieden door vrijwillige liefdedienst. Wat heerlijk, zich een kop thee te zien toegereikt door een vrouwenhand, wat prettig, op tafel die bloemen, door een vrouwenhand geschikt. En de vrouw zelf was daar. Dat onnoembare, dat haar uitsluitend eigendom is, veranderde heel de atmosfeer en wie weet, hoe menig soldaat, als hij de vrouwen zag, die vrijwillig hun tijd en hun kracht hem gaven, niet, een oogenblik wat uit zijn ruwe soldatenleven, gedacht heeft aan zijn vrouw, zijn verloofde of zuster.

Het „thuis” hebben zij noodig en dat thuis schept de vrouw. Zij doet dat voor de dienstboden, die niet genoeg hebben aan een ongezellig lokaal met veel stoelen om en met veel psalmboeken op de kale tafel. Die tafel en die psalmboeken en die stoelen, ja, daar kunnen de mannen wel voor zorgen, maar het vrouwenhart is noodig met vrouwelijke teerheid en vrouwelijke geschiktheid, om een thuis te scheppen.

Jongelui, die, ver van huis, in onze steden hun werk vinden, hebben de vrouw noodig en een thuis, hun door de vrouw bereid. Hier is, meenen wij, dankbaar werk te vinden.

De rijpere jeugd, 't opgroeiend geslacht, heeft de vrouw noodig in zijn vereenigingen, zijn arbeid en ontspanning.

Ons kerkelijk leven heeft de dienende liefde en de tot hulp gereed zijnde barmhartigheid van de vrouw noodig en ook jonge meisjes zouden hier heel vaak handlangersdienst kunnen verrichten.

Ons maatschappelijk leven heeft de vrouw noodig in menigerlei opzicht en aan het meisje is de taak, zich voor te bereiden ook voor het werk der dienende liefde op dit terrein.

Wij stipten slechts aan.

Laat ieder meisje maar eens om zich zien en 't zal niet lang duren, of ze komt tot de ontdekking, dat er voor allen wel iets te doen is.

Laat echter niemand zijn naaste omgeving vergeten. Is er thuis geen taak, die wacht? Valt er dáár geen werk der dienende liefde te verrichten?

„Wilt ge dienen?”

„Ik wil wel, maar...”

Och, spreek zoo niet. Laat u dat niet terughouden.

Zeker, uw kracht is klein, het werk is groot en de bezwaren zijn vele. Maar er is Eén, die kracht en bekwaamheid wil schenken tot alle werk, dat biddend ondernomen wordt tot Zijn eer. Een ieder kenne zijn plaats en zijn taak, maar niemand zij onwillig; een werk der dienende liefde te verrichten.

K.

HORTENSE DE BEAUHARNAIS
KONINGIN VAN HOLLAND

II.

Na de mislukte vlucht van Lodewijk XVI en zijn gemalin was de toestand in Parijs steeds verwarder geworden. Het viel dan ook aan Josephine niet gemakkelijk, steeds te weten, hoe in allerlei omstandigheden te handelen. Toen nu vele edellieden trachtten het land te verlaten, scheen het haar wenschelijk, dat tenminste ook haar kinderen ditzelfde deden, nu ze hiertoe een geschikte gelegenheid hadden.

Onder de kennissen van het echtpaar de Beauharnais waren n.l. de prinses Amelie—Zephyrine van Hohenzollern en haar broeder, prins Frederik van Salm—Kirbourg. Dezen, evenals zoo velen hun vrijheid bedreigd ziende, meenden het veiliger te trachten Kirbourg te bereiken, of nog liever naar Engeland uit te wijken. Josephine, hopen dat de troebelen van niet langden duur zouden zijn, vcrtrouwde haar beide kinderen aan de prinses, welke met hen onder geleide van haar broer eerst reisde naar Saint—Martin, een buitenplaats van den prins, vanwaar zij zouden trachten Engeland te bereiken. Dit was de eerste scheiding tusschen Hortense en haar moeder, welke aan het kind veel verdriet bezorgde. Zij schreef een bedroefd briefje aan haar moeder, waarop deze antwoordde: „Je brief heeft me genoegen gedaan, lieve Hortense; ik ben gevoelig voor de smart, die het je kost van je moeder verwijderd te zijn, maar, mijn kind, het is niet voor lang; ik hoop dat de prinses in de lente terug zal komen of dat ik je zal komen opzoeken. O, wat zal je knap geworden zijn, als je terugkomt! Wat zal de prinses me een goeds hebben te vertellen van mijn kinderen! Ik hoef je niet te zeggen, haar lief te hebben; ik zie uit je brief, dat je zeer dankbaar ben voor haar goedheid jegens jou en je broer; zeg haar dit dikwijls, mijn kind; 't is de manier om mij genoegen te doen.

Ik heb veel verdriet door de scheiding van jou; ik ben er nog niet getroost over. Ik bemin mijn kleine Hortense met mijn geheele ziel. Omhels voor mij Eugène.